

TYRIMO „BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS POVEIKIO RODIKLIO „PAUKŠČIŲ POPULIACIJŲ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENOSE 2020–2022 METAIS“ NUSTATYMAS IR BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS KAITOS VERTINIMAS“ REZULTATAI

P. Kurlavičius

2023-04-28, Vilnius

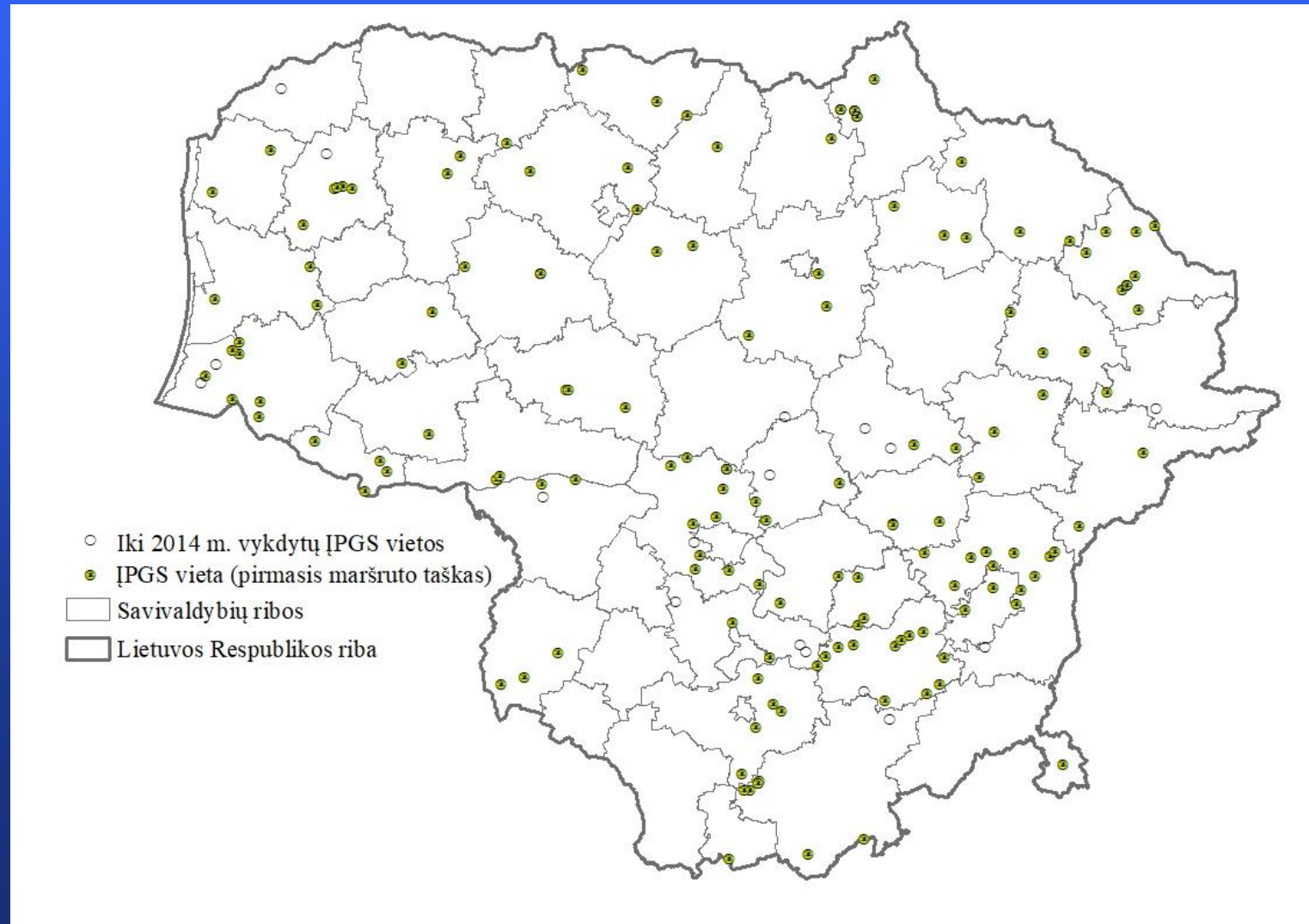

Tyrimo svarbiausi uždaviniai:

- 1) Vykdyti reikalingą paukščių populiacijų gausos stebėseną ir teikti kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus metines reikšmes, rodiklio kitimo kreivę įvairiais laikotarpiais (2000-2022 m., 2014-2022 m., 2020-2022 m.). Užtikrinti metodinį Tyrimo nuoseklumą ir rezultatų suderinamumą su 2010-2018 metais vykdytais tyrimais bei jų metu taikytomis metodikomis. Stebimos paukščių vietovės turi apimti visą Lietuvos teritoriją, jų turi būti ne mažiau kaip 80.
- 2) KPPI reikšmes pateikti viešinimui Eurostat ir EBPO;
- 3) Atlikti KPP2014-2020 poveikio kaimo paukščių populiacijoms 2014-2022 m. laikotarpiu įvertinimą:
  - Aktualių ES ir Lietuvos teisės aktų bei planavimo dokumentų apžvalga;
  - Biologinės įvairovės ir paukščių populiacijų būklės Lietuvoje apžvalga;
  - Aktualių tyrimų, kitų programų ir projektų, įgyvendintų Lietuvoje, rezultatų apžvalga;
  - Lietuvos žemės ūkio situacijos ir jos pokyčių analizė;
  - KPP2014-2020 ir jos priemonių įgyvendinimo bei pokyčių apžvalga;
  - KPP2014-2020 ir jos priemonių įtakos paukščių populiacijų būklei Lietuvoje analizė remiantis paukščių populiacijų stebėsenos duomenimis;
  - Lietuvos KPPI pokyčių palyginimas ES kontekste ir su bent trimis ES šalimis;
  - Pateikti išvadas dėl KPP2014-2020 ir jos priemonių poveikio paukščių populiacijoms.

LOD Įprastų paukščių besiveisiančių populiacijų gausos stebėsenos tinklas; 1994-2022 m.

Maži apskritimai ir taškai – atidėtų pagal koordinates paukščių apskaitų
maršrutų (vietovių) lokacijos.

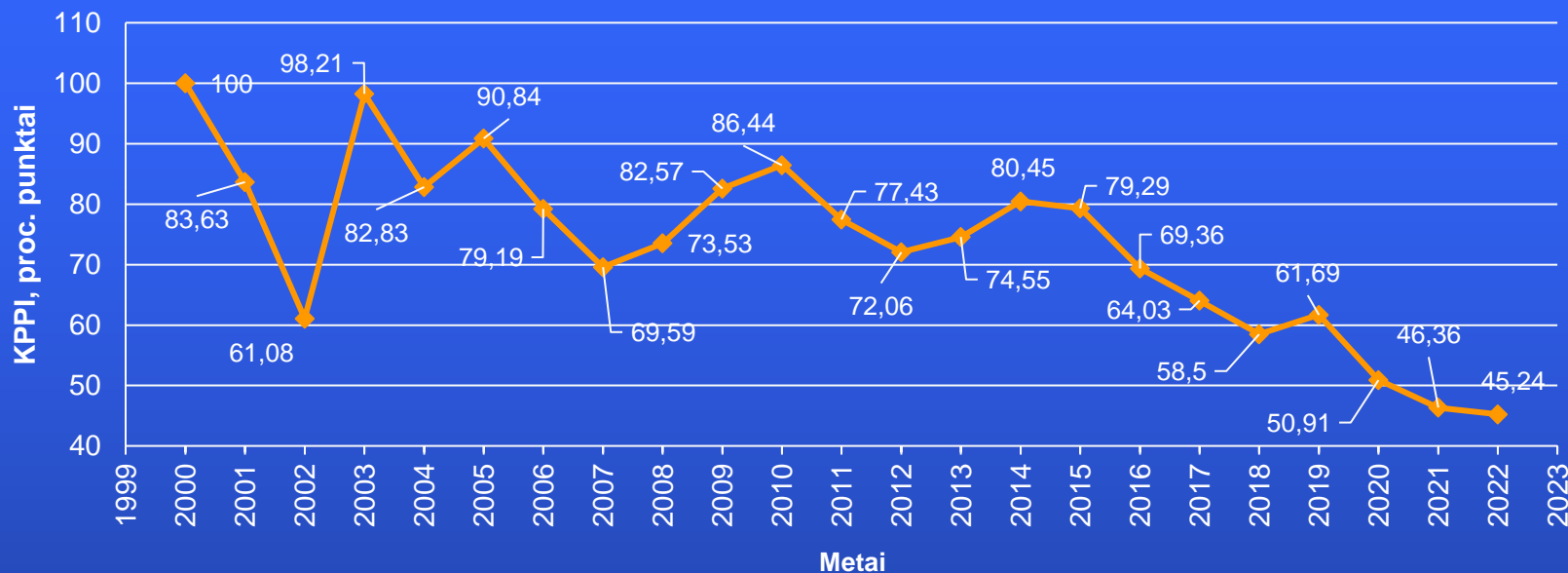
TYRIMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMO SISTEMA

- Taikoma stratifikuota-atsitiktinė tyrimo (stebėsenos) vietovių atranka;
- Tyrime dalyvauja tik pakankamą kvalifikaciją turintys tyrėjai;
- Tyrėjams kasmet prieš lauko darbų pradžią organizuojama treniruotė-mokymai gamtoje;
- Tyrėjai gali rinktis jiems tinkamesnę metodiką – stebėsenos duomenis ir informaciją rašyti ant popierius arba naudoti išmaniuosius įrenginius ir GIS pagrindu viską fiksuoti ant ekrano ir apskritai nenaudoti popieriaus;
- Veikia specialus šio projekto portalas su online veikiančia duomenų baze, kur tyrėjai gali suvesti savo duomenis, ir taisyti korektūros klaidas;
- Intelektualią pagalbą galima gauti BirdLife pasaulinės visuomeninės asociacijos darbo grupėje, kuriai priklauso ir šio projekto mokslinis vadovas.

SVARBIAUSI REZULTATAI (1)

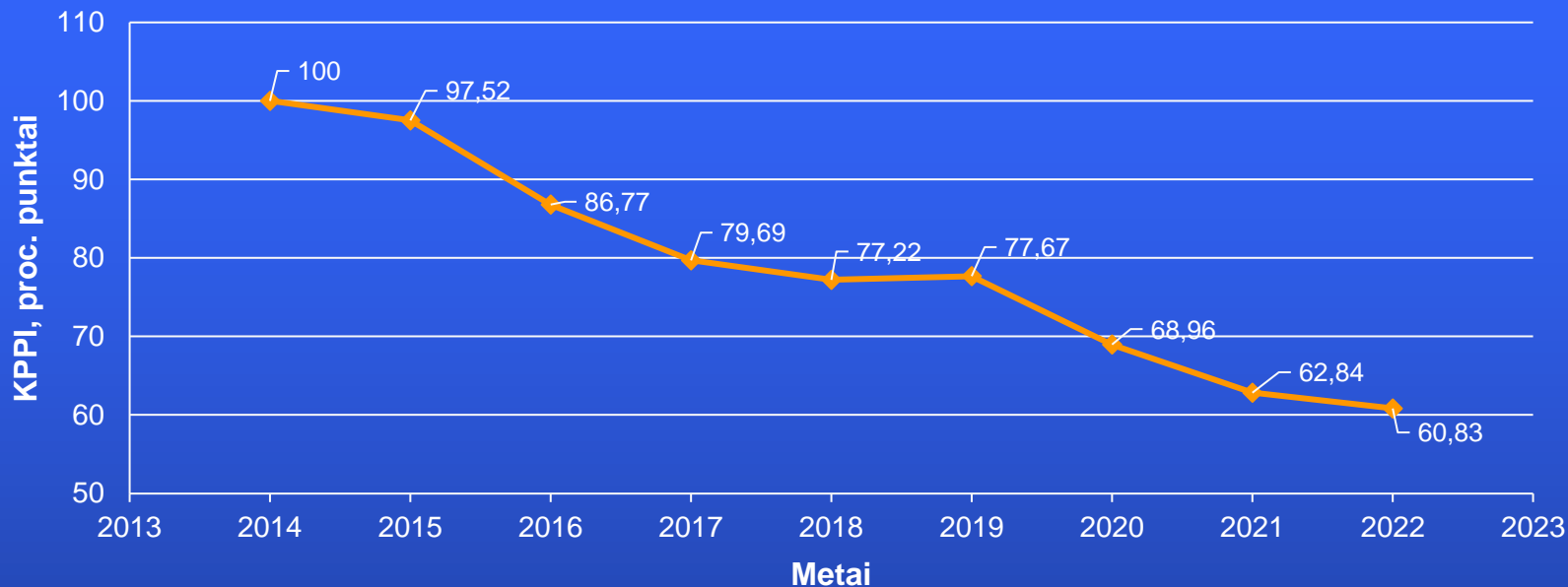
**KAIMO PAUKŠČIŲ POPULIACIJŲ INDIKATORIAUS
(KPPI) REIKŠMIŲ POKYČIAI**

Lietuvos kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus (KPPI) reikšmių ilgalaikė (23 metų) dinamika

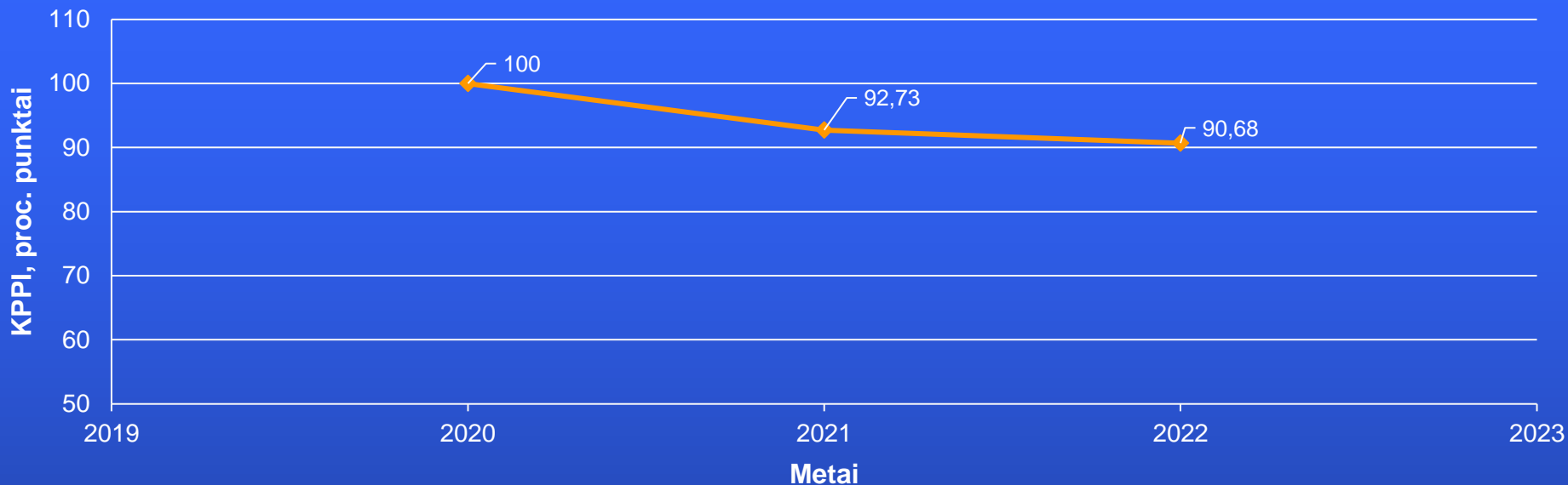
Ilguoju laikotarpiu (2000-2022 m.) KPPI reikšmė (vertinant pagal šį rodiklį, taip pat ir biologinės įvairovės būklė), pablogėjo. Lyginant su 2000 m., 2022 m. būklė pablogėjo 54,76 proc. punktų. Ji vidutiniškai blogėjo po 2,4 proc. punkto per metus.

Lietuvos kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus reikšmių pokyčiai 2014-2022 metais

Nuo 2014 m. (vidutinės 9 m. trukmės laikotarpiu) paukščių populiacijų bei visos agrarinio kraštovaizdžio biologinės įvairovės būklė Lietuvoje pablogėjo. 2022 metais KPPI indikatoriaus reikšmė buvo 60,8 proc. punkto. Per laikotarpį sumažėjo 39,2 proc. punktų; vidutiniškai po 4,3 proc. punktų per metus.

Lietuvos kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus reikšmių pokyčiai 2020-2022 metais

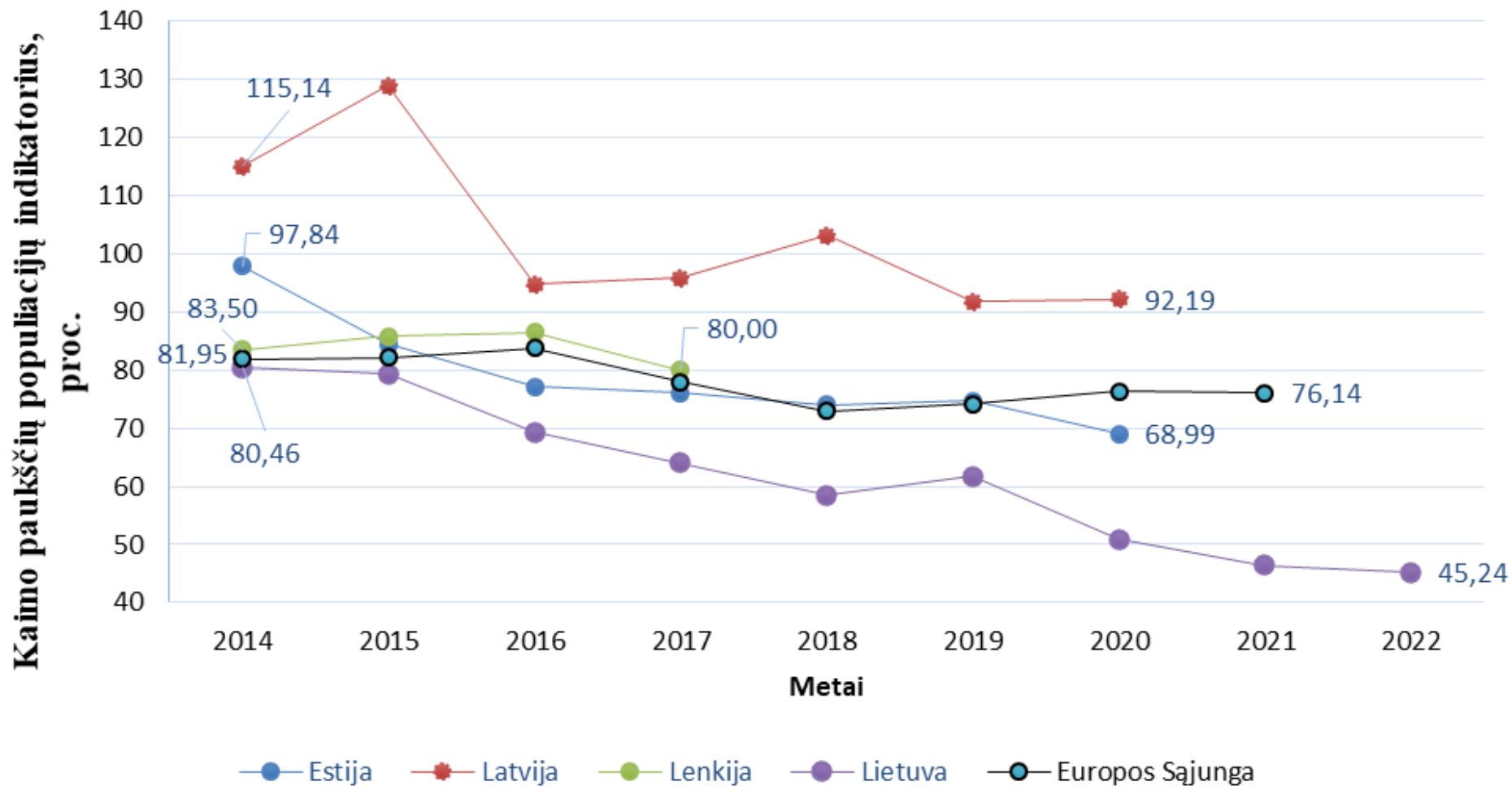

2020-2022 m. (trumpuoju trejų metų tyrimų laikotarpiu) Lietuvos KPPI indikatoriaus reikšmės svyravo nuo 100 iki 90,68 proc. punktų. Lyginant su 2020 m., 2022 m. indikatoriaus reikšmė yra 9,32 proc. punkto mažesnė. Ji mažėjo po 4,66 proc. punktų per metus.

Tai iliustruoja, jog pastaraisiais metais tiek agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų gausos, tiek biologinės įvairovės nykimo procesai Lietuvos agrariniame kraštovaizdyje ženkliai paspartėjo labiau, nei buvo registruota anksčiau.

Kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus reikšmių ilgalaikė dinamika Rytų Baltijos regiono šalyse ir Europos Sąjungoje (27 šalyse kartu)

SVARBIAUSI REZULTATAI (2)

**KAIMO PAUKŠČIŲ POPULIACIJŲ IR KITOS
BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS BŪKLĖS POKYČIAI**

- 1) Centralizuota ES šalių narių agrarinio kraštovaizdžio įprastų rūšių paukščių besiveisiančių populiacijų gausos stebėseną (PECBMPS projektas) rodo, jog ES valstybėse labiausiai nyksta agrarinio kraštovaizdžio paukščiai;
- 2) Net pačios būdingiausios Europos agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšies – dirvinio vieversio populiacija 30 Europos valstybių kasmet nuo 1980 m. (42 metus) mažėjo vidutiniškai po 1,7 proc. punkto per metus (Lietuvoje – nuo 2000 m. – po 2,1 proc. punkto per metus). Nuo 1980 dirvinio vieversio Europos besiveisianti populiacija susitraukė daugiau nei per pusę (-58 proc. punktais). Ryškiausias tiek vieversio, tiek kitų paukščių populiacijų nuosmukis pastebimas ariamose žemėse;
- 3) Iš Europos kaimo kraštovaizdžio taip pat nuolatos dešimtmečiais traukiasi pempės, kurapkos, kiauliukės;
- 4) Lietuvoje 23 agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšių (pilkasis garnys, nendrinė lingė, paprastasis suopis, kurapka, perkūno oželis, paprastasis purplelis, čiurlys, gražiagalvė, dirvinis vieversys, šelmeninė kregždė, pievinis kalviukas, lakštingala, kiauliukė, margasis žiogelis, ežerinė nendrinukė, tošinukė, pilkoji musinukė, paprastoji medšarkė, kuosa, pilkoji varna, varnėnas, žaliukė ir dagilis) populiacijų gausa mažėja dideliu ar vidutiniu greičiu, todėl jų apsaugos būklė tapo nepalankia, nepatenkinama;
- 5) Agrariniam kraštovaizdžiui būdingos dalies gamtinių vertybių (ypač retų paukščių, augalų rūšių ir natūralių gamtinių buveinių) Lietuvoje saugomų pagal ES Paukščių ir Buveinių direktyvas, apsaugos būklė taip pat kelia susirūpinimą;

- Vertinant pagal Lietuvos mokslininkų paskelbtas mokslines publikacijas, atspausdintas recenzuojamuose tarptautiniuose moksliniuose žurnaluose, 2014-2022 metais Lietuvoje atlikta nedaug mokslinių darbų, kurių tyrimo objektas yra kaimo paukščių rūšys;
- Šioje kategorijoje paskelbta mokslinių straipsnių apie baltąjį gandrą, mažąjį erelį rėksnį, šelmeninę kregždę, kiauliukę;
- Publikacijose daugiausiai aptariami fundamentalūs klausimai, ir beveik neskirta dėmesio taikomiesiems agrarinės aplinkosaugos bei tiesiog rūšių apsaugos aspektams;
- Kituose moksliniuose darbuose aptariami pilkosios gervės, putpelės, kurapkos, pempės, meldinės nendrinukės ekologijos klausimai. Jie yra labiau taikomojo pobūdžio ir dalinai susiję su agrarine aplinkosauga. Pvz., konstatuota, jog gervė tapo vienintele šalyje rūšimi, kurios populiacija agrariniame kraštovaizdyje gausėja labai sparčiai. Todėl kai kur tam tikromis aplinkybėmis jos vietinė populiacija lokaliai gali ateityje net sukelti biologinius pažeidimus.

Naujausias atliktas mokslinis tyrimas Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse sukauptų duomenų pagrindu (Lietuvoje – LOD rinktų duomenų); Rigal et al, 2023) rodo pastaraisiais dešimtmečiais besitęsiantį paukščių populiacijų mažėjimą. Šis tyrimas yra labai platus. Jis apima 170 įprastų paukščių rūšių populiacijas, daugiau nei 20 000 vietovių 28 Europos šalyse, keturis plačiai paplitusius veiksnius: žemės ūkio intensyvėjimą (vertinta pagal EUROSTAT teikiamą statistiką apie pesticidų ir trąšų kiekius, sunaudojamus 1 ha žemės ūkio naudmenų); miškų dangos, urbanizacijos (vertinta pagal atitinkamų dangų plotą) ir klimato kaitas (vertinta temperatūra).

Nustatyta:

- žemės ūkio intensyvinimas, ypač pesticidų ir trąšų naudojimas, yra pagrindiniai nepalankūs veiksniai, lemiantys daugumos paukščių populiacijų mažėjimą;
- reakcija į miškų dangos pokyčius, urbanizaciją ir temperatūrą būdinga ne visoms, o tik kai kurioms rūšims;
- Mūsų šalyje miškingumo didėjimas yra siejamas su teigiamu poveikiu rūšių įvairovės didėjimui, o urbanizacijos plėtra – su jos mažėjimu;
- Lyginant su kaimyninėmis Baltijos valstybėmis, analizuojamu 1996-2016 m. laikotarpiu, Lietuvoje urbanizacijos plėtra buvo didžiausia

Remdamiesi G. M. Tucker ir M. I. Evans (1997) studija apie įvairių rūšių bei skirtingų ekologinių grupių paukščiams kylančias grėsmes, atrinkome ir panaudojome Lietuvos sąlygomis aktualią informaciją. Išskyrėme tokias paukščiams potencialiai pavojingiausias žemės ūkio veiklas:

- Pesticidų vartojimas (priemonė aktualiausia ariamose žemėse, soduose, sausinimo griovių šlaituose bei kitur);
- Pasėlių gerinimas juos tręšiant ir kitaip didinant jų derlių (priemonė aktualiausia ariamose žemėse);
- Smulkių kraštovaizdžio elementų (nedidelių miško, krūmynų, medžių ir/ar krūmų; pievų, žemapelkių, šlapynių plotelių; kūdrų bei sezoniškai vandeniui užsipildančių reljefo pažemėjimų) šalinimas, juos kartu dažniausiai nusausinant uždaru ar atviru drenažu bei šių plotų transformavimas į ariamą žemę;
- Įvardinome ir aptarėme kitus žemės ūkio veiksnius, veiklas, kurios paukščiams gali būti mažiau pavojingos arba pavojingos mažesniame rūšių skaičiui. Šių veiklų yra santykinai daug: žemių apleidimas (žemės ūkio veiklos sustabdymas); užsodinimas mišku; pievų suarimas (transformavimas į ariamas žemes); sėjomainų

Vertinome Lietuvos KPP2014-2020 ir atskirų jos priemonių, susijusių su aplinka ir klimato kaita bei aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimu, ir jų veiklų taikymo apimtis 2014-2022 m. (pagal ŽŪIKVC teiktus erdvinis duomenis):

- **Informacija apie KPP2014-2020 aprėptą bendrą plotą bei jo pokyčius Lietuvoje yra aktuali ir biologinės įvairovės apsaugos požiūriu;**
- **Lietuvos KPP2014-2020 tapo labai reikšmingu kaimo kraštovaizdį įtakojančiu veiksmu. Daugumos priemonių apimtys analizuojamu laikotarpiu padidėjo;**
- **Populiariausios pagal aprėptą plotą buvo priemonės *“13b Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių: didelio nepalankumo ūkininkauti teritorijos”*; *“11 Ekologinis ūkininkavimas”* ir *“13a Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių: mažo nepalankumo ūkininkauti teritorijos”*;**
- **Populiariausia pagal ploto pokyčius buvo veikla *10.1.9 „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas*. Jos taikymo plotas nuosekliai kasmet augo ir per visą analizuojamą laikotarpį padidėjo 14,1 karto;**
- **Nustatėme, kad pievų buveinių ir šlapynių naudojimui, tvarkymui taikomos priemonės ar veiklos pastaruoju metu daro išskirtinai teigiamą poveikį naukščių populiacijoms**

- Išanalizavome aktualius svarbiausius pastarųjų metų teisinius dokumentus, susijusius su agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų ir visos biologinės įvairovės išsaugojimu, su šio Tyrimo tikslais, uždaviniais ir planuojamais rezultatais (jie nurodyti Įvade), o taip pat tuos, kurie turi įtakos vieni kitų planavimui ar įgyvendinimui, vieni kitus papildo;
- Daugumos aptartų dokumentų deklaruojamas tikslas yra biologinės įvairovės išsaugojimas, išmintingas ir darnus jos komponentų naudojimas;
- Patys naujausi teisiniai aktai yra orientuoti į artimiausią ateitį ir reglamentuoja naują požiūrį į biologinę įvairovę su labai ambicingu tikslu – sustabdyti jos nykimą iki 2030 m.;
- Manome, kad aptarėme beveik visus svarbiausius teisinius aktus, kurių gali prireikti gamtosaugininkui ar agrarinės aplinkosaugos specialistui, besispecializuojančiam biologinės įvairovės apsaugos ir palaikymo integravimu į žemės ūkio politiką ir veiklas.

BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS IR PAUKŠČIŲ BŪKLĖ LIETUVOJE:

- Lietuvoje toliau daugėja paukščių rūšių, kurių populiacijos nyksta. Tarp jų vyrauja agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšys;
- Lietuvos ir visų ES šalių narių kartu agrarinio kraštovaizdžio daugumos įprastų rūšių populiacijų gausos tendų pobūdis yra panašus. Tačiau šalyje pastaraisiais metais mažėja didesnis skaičius tipišku agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšių populiacijų, nei visoje Europos Sąjungos teritorijoje kartu (atitinkamai 23 ir 19);
- Minėtų 23 tipišku įprastų agrarinio kraštovaizdžio paukščių rūšių (pilkasis garnys, nendrinė lingė, paprastasis suopis, kurapka, perkūno oželis, paprastasis purplelis, čiurlys, gražiagalvė, dirvinis vieversys, šelmeninė kregždė, pievinis kalviukas, lakštingala, kiauliukė, margasis žiogelis, ežerinė nendrinukė, tošinukė, pilkoji musinukė, paprastoji medšarkė, kuosa, pilkoji varna, varnėnas, žaliukė ir dagilis) populiacijų gausa mažėja dideliu ar vidutiniu greičiu. Todėl jų apsaugos būklė tapo nepalankia, nepatenkinama;
- Aplinkos ministerijos duomenimis kitos agrariniam kraštovaizdžiui būdingos dalies gamtinių vertybių, Lietuvoje saugomų pagal ES Paukščių ir Buveinių direktyvas (retos rūšys, kai kurios gamtinės buveinės) apsaugos būklė taip pat kelia susirūpinimą.

Lietuvoje atliktų ir Lietuvos autorių vykdytų tyrimų paukščių tema apžvalga:

- Tyrimų paukščių tema atliekama labai nedaug, ir mokslinių publikacijų tarptautiniuose recenzuojamuose žurnaluose publikuojama mažai. Analizuojamu devynerių metų laikotarpiu (2014-2022 m.), tokių publikacijų žemės ūkio ir paukščių tema šalyje kasmet buvo publikuojama vidutiniškai mažiau nei vienas per metus;
- Šalyje vyrauja taikomieji tyrimai, kurie yra įvairių gamtosaugos projektų dalis (dažniausiai finansuojamų EK ir Lietuvos Respublikos bendromis lėšomis);
- Buvo aptarti tyrimo darbai, skirti baltojo gandro, šelmeninės kregždės, mažojo erelio rėksnio, meldinės nendrinukės, kiauliukės, juodojo peslio, pempės, kurapkos ekologijos temomis;
- Aprėptimi ir rezultatų svarba išskirtinis tyrimas 28 Europos šalyse įskaitant Lietuvą (Rigal et al, 2023; spaudoje). Jame nustatyta, kad žemės ūkio intensyvinimas, ypač pesticidų, trąšų naudojimas, yra pagrindiniai nepalankūs veiksniai, lemiantys daugumos agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų mažėjimą Europoje. Ypač tų rūšių, kurių racione vyrauja bestuburiai. Reakcija į miškų dangos pokyčius, urbanizaciją ir temperatūrą labiau būdinga tik kai kurioms rūšims. Miškingumas siejamas su teigiamu poveikiu rūšių įvairovės didėjimui, o urbanizacijos plėtra – su jos mažėjimu.

KPP2014-2020 ir jos priemonių įgyvendinimo bei pokyčių apžvalga:

- Analizavome 13 KPP2014-2020 priemonių, susijusių su aplinka ir klimato kaita bei aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimu (taip pat ir jų skirtingų veiklų, kurias šioje apžvalgoje laikėme atskiromis priemonėmis);
- Šių 13 priemonių bendras vidutinis kasmet aprėptas plotas sudarė 1 260 837 ha (į galimą kai kurių skirtingų priemonių persidengimą neatsižvelgta). Tai yra absoliučiai didžioji ploto dalis nuo visų KPP2014-2020 priemonių, susijusių su aplinka ir klimato kaita bei aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimu;
- Vidutiniškai 19 767 ha kasmet sudarė priemonės, taikomos natūraliose pievose, ganyklose ir šlapynėse;
- Populiariausios veiklos pagal aprėptą plotą buvo priemonės “13b Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių: didelio nepalankumo ūkininkauti teritorijos” – 423 031 ha; “11 Ekologinis ūkininkavimas” – 263 969,17 ha ir “13a Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių: mažo nepalankumo ūkininkauti teritorijos” – 231 210,35 ha;
- Lietuvos KPP2014-2020 tapo reikšmingu kaimo kraštovaizdį bei žemės ūkio politikos įtakojančiu veikiniu.

KPP2014-2020 priemonių, susijusių su aplinka ir klimato kaita bei aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimu, bendro poveikio paukščių populiacijoms vertinimas:

- Nustatėme, jog plotuose, kuriuose KPP priemonės buvo vykdomos („eksperimentas“), pusės KPPI rūšių vietinių populiacijų santykinė gausa yra ženkliai (3,8-1,4 karto) didesnė nei ten, kur jos nebuvo vykdomos („kontrolė“). Kitų populiacijų vietinė gausa lyginamuose variantuose reikšmingai nesiskyrė. Padarėme apibendrinančią išvadą, jog KPPI paukščių populiacijų vietinė gausa yra ženkliai didesnė vietovėse, kur KPP2014-2020 priemonės buvo vykdomos, nei ten, kur nevykdomos.
- Paukščių bendrijų struktūra (kokybiniai skirtumai) plotuose, kur priemonės taikytos ir netaikytos, dažniausiai skiriasi nereikšmingai;
- Padarėme apibendrinančią išvadą, jog KPP2014-2020 priemonių poveikis vietos paukščių populiacijoms yra ženklus. Jis yra teigiamas.

Patvirtin_KPPI + OECD ir EUROSTAT - Word

europa
eurostat

Common farmland bird index
Last update: 03-08-2018

Table Customization [show](#)

GEO: [dropdown] TIME: [dropdown] Unit of measure: Index, 2000=100

	Latvia	Lithuania	Hungary	Netherlands	Austria	Poland	Portugal	Slovenia	Slovakia
2006	98.9	78.1	96.1	80.0	85.9	90.9	:	:	:
2007	115.4	68.6	83.8	77.6	83.2	88.3	:	:	:
2008	112.0	70.8	79.8	77.6	80.3	99.3	:	:	:
2009	98.7	77.7	77.9	74.1	74.7	93.7	:	:	:
2010	121.3	83.1	75.0	71.8	70.9	87.8	:	:	:
2011	103.1	74.9	71.2	83.5	68.1	87.2	:	:	:
2012	119.3	69.7	73.2	75.3	69.3	84.5	:	:	:
2013	123.0	72.2	86.0	67.1	63.4	85.1	:	:	:
2014	116.3	78.0	83.2	72.9	58.2	84.4	:	:	:
2015	:	:	:	:	:	:	:	:	:

PAGE 1 OF 3 | 1 WORD | ENGLISH (UNITED STATES)

Nuo 2016 m. ES statistikos valdybos Eurostat portale talpinama informacijos apie Lietuvos Kaimo paukščių populiacijų indikatoriaus reikšmes

Lietuva yra Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO; angl. OECD) narė. Stojimo sutartyje yra numatyta tiekti paukščių populiacijų indikatorių metines reikšmes. KPPI teikiamas nuo 2018 m.

https://stats.oecd.org/index.aspx?r=876322&errorCode=403&lastaction=log_in_submit

OECD.Stat

Agri-Environmental other indicators : AEI for Lithuania

Country: Lithuania

Indicator	Unit	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Cropland	Thousands of hectares	35.73	34.283	33.292	37.423	41.788	46.096	49.111	48.846	48.988	48.871	49.698	52.637	54.963	57.001
Total greenhouse gas emissions with LULUCF	Tonnes of CO2 equivalent	15 703.95	17 206.755	19 090.908	21 122.685	21 413.178	19 853.892	14 237.917	11 726.566	12 473.164	12 973.242	12 431.476	13 633.007	14 631.08	11 638.211
Farmland Bird Index	Index	90.209	82.827	90.836	79.189	69.587	73.528	82.571	86.439	77.434	72.063	74.55	80.405	79.293	69.361
Soil erosion Water erosion	Percentage	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
Wind erosion	Percentage	-	-	-	-	-	-	-	0.1	-	-	-	-	-	-

Legend: L Missing value: data exist but were not collected

Data extracted on 04 Dec 2018 20:49 UTC (GMT) from OECD.Stat

Powered by Stat technology | © OECD. All rights reserved. Terms & Conditions | Privacy Policy

Žinotina...

- Labai svarbu visiems asmenims, susijusiems su KPPI nustatymu ir naudojimu, vienodai suprasti, jog šis rodiklis yra bendras indikatorius, kuris parodo paukščių populiacijų gausos bei visos biologinės įvairovės būklės pokyčius. Išaiškinta jo metinių reikšmių mažėjimo tendencija rodo, jog pastaraisiais dešimtmečiais ES valstybėse (tame tarpe ir Lietuvoje) vykdyta žemės ūkio politika nėra palanki biologinei įvairovei, o ypač nuo žemės ūkio veiklų priklausomų paukščių rūšių populiacijoms, todėl ją būtina skubiai tobulinti.
- Siekiant išaiškinti paukščių ir kitos biologinės įvairovės specifines bei patikslinti kitas mažiau aiškias jų nykimo priežastis, o taip pat vertinti taikomų intervencinių priemonių, skirtų stabdyti biologinės įvairovės nykimą, efektyvumą, EK yra rekomendavusi ES narėms vykdyti tikslinius taikomuosius mokslinius tyrimus ir toliau plėtoti populiacijų gausos stebėseną.

SIŪLYMAI IR REKOMENDACIJOS

Kaip numatyta ŽŪM ir LOD Sutartyje dėl šio Tyrimo, pateikėme siūlymus ir rekomendacijas kaip Lietuvoje reikėtų tobulinti žemės ūkio politiką, kad ji taptų palankesne biologinei įvairovei ir būtų pasiektas 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje „Gamtos gražinimas į savo gyvenimą“ numatytas tikslas sustabdyti jos nykimą.

Teikėme siūlymus ir rekomendacijas tokiais klausimais:

- Dėl palankesnio biologinei įvairovei ūkininkavimo pievose, ganyklose ir šlapynėse (tai agrarinės aplinkosaugos požiūriu vertingiausias laukinių organizmų buveinės);
- Dėl palankesnio biologinei įvairovei ūkininkavimo „NATURA 2000“ teritorijose,
- Dėl geresnio melioracinių griovių tvarkymo,
- Dėl agrarinio kraštovaizdžio smulkių pusiau natūralių ir natūralių agrarinio kraštovaizdžio elementų plėtros,
- Dėl demonstracinių (parodomųjų) agrarinės aplinkosaugos projektų įteisinimo ir plėtros, sąsajoje su biologinės įvairovės palaikymu agrariniame kraštovaizdyje;
- Kita.